

Araştırma/Research

DOI: 10.7822/omuefd.552656

OMÜ Eğitim Fakültesi Dergisi

OMU Journal of Education Faculty

2020, 39(1), 69-82

“Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri” ve “Eğitim Teknolojileri” Alanlarında Yazılan Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin Araştırma Eğilimleri: 2013-2018 Döneminin Bir Görüntüsü

Emel TÖNGEL¹, Arif AYDIN², Mehmet KARA³, Recep ÇAKIR⁴

Makalenin Geliş Tarihi: 11.04.2019

Yayına Kabul Tarihi: 06.06.2020

Online Yayınlanma Tarihi: 27.06.2020

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de 2013 ve 2018 yılları arasında “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi” ve “Eğitim Teknolojileri” bilim dallarında yapılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerik ve yöntem açısından genel eğilimlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla, Yükseköğretim Kurulu ulusal tez merkezi veri tabanında, “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi” ve “Eğitim Teknolojisi” alanlarında yayımlanan yüksek lisans ve doktora tezleri, doküman incelemesi yöntemiyle analiz edilmiştir. Toplam 206 yüksek lisans ve doktora tezi analize dâhil edilmiştir. Elde edilen bulgular betimsel olarak sunulmuştur. Araştırmanın sonuçlarına göre, medya ve öğrenci değişkenleri en çok incelenen araştırma konularıdır. En çok araştırılan medya ise web-tabanlı öğrenme ortamlarıdır. Araştırma deseni bakımından; karma yöntem kullanan tezlerin sayısı artış eğilimindeyken, tarama ve deneysel çalışmalar da popülerliğini sürdürmektedir. Üniversite öğrencileri en çok hedeflenen araştırma katılımcıları olurken, uygun örnekleme stratejisi ise en çok kullanılan katılımcı belirleme stratejisi olmuştur. En çok kullanılan araştırma deseni olan karma yöntem daha çok medya çalışmalarında kullanılmıştır. En çok kullanılan araştırma desenlerinden, deneysel yöntem daha çok medyayla ilgili çalışmalarda kullanılırken, tarama yöntemi öğrenci değişkenleriyle ilgili çalışmalarda kullanılmıştır. Web tabanlı öğrenme ortamları ile ilgili çalışmalar daha çok ortaokul ve üniversite öğrencilerinin katılımıyla yapılırken, oyunlaştırma ve oyun uygulamaları ile ilgili çalışmalar daha çok ilkökul, ortaokul ve lise öğrencileriyle yapılmıştır. İncelenen çalışmalara göre; medyayı konu edinen çalışmalarda deneysel desen kullanan çalışmalar popülerliğini sürdürürken, karma yöntem kullanan araştırmalar artış eğilimindedir. Ayrıca, halen nicel yöntemler, nitel yöntemlere göre daha çok tercih edilmektedir. Tezler, daha çok ders kapsamında öğrenme ve öğretim gibi mikro düzeyde yapılırken; organizasyon, kültür ve politika gibi makro düzeyde konular çok az tezde konu edilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi, Eğitim teknolojisi, Araştırma eğilimleri, Tezler

¹ Amasya Üniversitesi, tongelemel@gmail.com, ORCID: 0000-0002-8478-6228

² Amasya Üniversitesi, 05arifaydin@gmail.com, ORCID: 0000-0003-4555-574X

³ Amasya Üniversitesi, m.kara@live.com, ORCID: 0000-0003-2758-2015

⁴ Amasya Üniversitesi, recepcaKir@gmail.com, ORCID: 0000-0002-2641-5007

Töngel, E., Aydın, A., Kara, M., Çakır, R. (2020). “Bilgisayar ve öğretim teknolojileri” ve “eğitim teknolojileri” alanlarında yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin araştırma eğilimleri: 2013-2018 döneminin bir görüntüsü. *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 69-82. DOI: 10.7822/omuefd.552656

Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 2020, 39(1), 69-82.

GİRİŞ

Eğitim Teknolojileri (ET), disiplinler arası niteliğe sahip bir bilimsel alandır. Aynı zamanda ET, sürekli olarak evrilen ve bu evrime bağlı olarak içinde yer alan kavramların da sürekli evrildiği bir alandır (Januszewski ve Molenda, 2013). Çakır, Çebi ve Özcan (2013), ET alanının temel olarak; Teknolojiler, Öğrenme Yaklaşımları, Öğretim Sistemleri ve Performans Teknolojisinden oluştuğunu belirtmektedir. Janusewski ve Molenda (2013, s.1), ET'yi "Uygun teknolojik süreçler ve kaynaklar yaratarak, kullanarak ve yöneterek öğrenmeyi kolaylaştırma ve performans artırmanın çalışması ve etik uygulamasıdır." şeklinde tanımlamaktadır. Bu tanıma göre ET'nin hedefinin öğrenme ve performans olduğu; bu hedefleri temel alarak odağının da teknolojik süreç ve kaynaklar olduğu anlaşılmaktadır. Janusewski ve Molenda (2013) bu tanımın geçici olduğunu ve alan evrildikçe değişeceğini belirterek, ET'nin halen değişim içinde olduğunu vurgulamıştır. Buna bağlı olarak, alanın tarihsel gelişimi içinde birden fazla tanımlama yapıldığı görülmektedir. Aynı şekilde, hem ulusal hem de uluslararası alanyazında, alanın isimlendirilmesinde de bir konsensüs sağlanmadığı görülmektedir. Aynı alan kimi yazarlar tarafından ET, kimi yazarlar tarafından da Öğretim Teknolojileri olarak isimlendirilmektedir. Ülkemizde de ET ismiyle eğitim veren bilim dalları bulunurken; aynı zamanda "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi" (BÖTE) ve "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği" isimleriyle bilim dalları mevcuttur. Bu bağlamda, BÖTE hem bilgisayar eğitimini hem de ET'yi kapsamaktadır.

20. yüzyılda sanayi alanında da görülen hızlı değişimler ve gelişmelerle birlikte ET'de de değişimlerin yaşandığı görülmektedir. Teknolojik pek çok gelişme, eğitim süreçlerini de etkilemiş ve eğitim süreçlerinde kullanılmıştır. Fakat, ET'nin gelişmesinin yavaş olduğu ve bunun sebebinin yaşanan gelişmelerin bekleneni vermemesi, medyanın yenilik etkisi yaratmaması, İkinci Dünya Savaşı ve benzeri koşulların olduğu söylenebilir (Karademirci, 2010). 21. yüzyılda ihtiyaç halini alan internet, ET'de göz ardı edilemeyen bir öğedir (Duran, Önal ve Kurtuluş, 2006). Sürekli gelişen teknolojilerle birlikte eğitimde kullanılan araç ve yöntemler de evrilmiştir. Bunlara örnek olarak başta internet olmak üzere e-öğrenme ve Web 2.0 uygulamaları gösterilebilir (Atıcı ve Yıldırım, 2010; Aslan, 2006). Mobil öğrenme, sanal gerçeklik ve artırılmış gerçeklik uygulamaları gibi teknolojiler de eğitim araştırmalarında önemli bir yer edinmiştir (Çavas, Çavas ve Can, 2004; Çetinkaya ve Akçay, 2013; Gülseçen vd., 2010). Bu örneklerde görüldüğü üzere, yeni teknolojilerin ortaya çıkışı ve kabulü, ET alanında gözlemlenen araştırma eğilimlerine de önemli ölçüde yön vermektedir. Bu anlamda, teknolojik yeniliklere paralel olarak, alanyazın incelemesi çalışmalarıyla ET alanındaki araştırma eğilimlerinin belirli dönemlerde gözlemlenmesi gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, alanyazın incelemesi çalışmaları, ET alanındaki güncel araştırma konuları ve yöntem eğilimlerinin ortaya konulması ve gelecek çalışmalara yön vermesi açısından gereklidir.

Belirli bir alanda yapılan alanyazın incelemesi çalışmaları, ilgili alanın belirli dönemlerdeki tarihi gelişimine ışık tutmaktadır. Bu tür çalışmalar arasında, bir ülke bağlamında yürütülen tezlerin incelenmesi, belirli bir alanın o ülke bağlamındaki ulusal gelişiminin anlaşılmasını sağlamaktadır. ET alanında da hem Türkiye bağlamında hem de uluslararası bağlamda tez incelemesi yapan çalışmalar mevcuttur. ET alanında yapılmış bu tür çalışmaların ilk örneklerinden biri de Caffarella'nın (1999) çalışmasıdır. Caffarella (1999), 1977 ile 1998 yılları arasında ET alanında yazılmış olan doktora tezlerinin temaları ve eğilimleri üzerine bir çalışma yapmıştır. Toplam 2.689 tezin dâhil edilmesiyle yapılan bu çalışmada Caffarella (1999), yaşanan gelişmelerin araştırmaları etkilediğini, ilk yıllarda film araştırması içeren tezler toplam tezlerin önemli bir bölümünü oluştururken, orta yıllarda video disklerini kullanan araştırmalar ve son yıllarda multimedya ve hipermedya'nın araştırma için ana konular olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca, karşılaştırma çalışmalarında daha çok medya karşılaştırması yapıldığını; ancak bu tür çalışmaların sayısında azalma olduğunu da ortaya koymuştur. Benzer şekilde, Şimşek ve arkadaşları (2008), yapmış oldukları çalışmada Türkiye'de yer alan beş

üniversitede yazılmış olan doktora tezlerindeki genel eğilimleri incelemişlerdir. Bu kapsamda amaca uygun toplamda 64 doktora tezi üzerinde çalışmışlardır. Yapmış oldukları çalışmada, tezlerin daha çok nicel ağırlıklı olduğunu ve nitel çalışmaların ülkemizde az olduğunu ifade etmişlerdir. Bununla birlikte pek çok konunun tatmin noktasına ulaşırken, hala araştırılmayan konular olduğunu ifade etmişlerdir (Şimşek vd., 2008). Bir diğer çalışmada Karadağ (2009), eğitim bilimleri alanında Türkiye’de yapılmış olan doktora tezleri üzerinde tematik açıdan inceleme yapmıştır. Bu kapsamda toplam 211 tez analize dâhil edilmiş ve analiz sonucunda tutum ve başarı teması üzerinde yoğunlaşma olduğunu ifade etmiştir. Erdoğan ve Çağiltay (2009) ise, yapmış oldukları çalışmada Türkiye’de BÖTE alanında yapılmış olan yüksek lisans ve doktora tezlerini incelemiş ve bu kapsamda toplam 248 teze ulaşmışlardır. Tezleri metodolojileri, örneklem oluşturma yöntemleri, araştırma yöntemleri, veri toplama yöntemleri ve araştırma konuları bakımından incelemiş ve sınıflandırmışlardır. Erdoğan ve Çağiltay (2009) araştırma sonucunda, yazılan tezlerin daha çok medya ve medya karşılaştırması konuları üzerinde yoğunlaştığını ortaya koymuşlardır. Araştırma yöntemlerinde ise deneysel, tarama ve durum analizinin, örneklem olarak ise daha çok kolay ve amaca uygun yöntemin kullanıldığını ifade etmişlerdir. Son olarak, Tosuntaş, Emirdiken ve Süral (2019), Türkiye’de eğitim ve öğretim teknolojileri alanında 2013-2018 yılları arasında yapılan yüksek lisans tezlerini yıllarına, türlerine, enstitülere, bilim dalına, araştırma yöntemlerine, örnekleme yöntemine, örneklem büyüklüğüne, örneklem türüne, veri toplama araçlarına, veri analizi yöntemlerine ve kullanılan anahtar kelimelere göre inceleyip analiz etmişlerdir. Yapmış oldukları analiz sonucunda, 2014 yılından itibaren tezlerde düşüş olduğuna, daha çok nicel araştırma yöntemlerinin kullanıldığına, olasılıklı ve olasılıksız (amaçlı) örneklemlerin kullanıldığını, bununla birlikte çalışmalarda metodolojik eksikliklerin olduğunu ifade etmişlerdir.

Alanda meydana gelen değişimlerin ve gelişmelerin gözlemlenmesi için alanyazın incelemeleri önem arz etmektedir. Ayrıca, mevcut çalışmaların incelenmesi alanla ilgili tarihsel gelişimin anlaşılması açısından da önemli ve gereklidir (Şimşek vd., 2008). Bununla birlikte Karadağ (2009), eğitim çalışmalarının kalitesinin araştırılmasının, yeni çalışmaların kalitesi açısından önemine işaret etmiştir. Bu nedenle, bu çalışmada Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında BÖTE ve ET alanında yazılmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinin içerik ve yöntem açısından genel eğilimlerinin neler olduğu belirlenmeye çalışılmıştır. Bu tür bir çalışmanın, ilgili alanda araştırma eğilimlerinin, kullanılan yöntemlerin ve alanyazındaki boşlukların anlaşılması açısından alanyazına katkı sunacağı düşünülmektedir. Bu bağlamda, bu çalışmanın amacı Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında ET alanında yazılmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinin genel eğilimlerinin neler olduğunu belirlemektir. Spesifik olarak, bu çalışmayla, aşağıda sunulan araştırma soruları cevaplanmıştır:

- Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında ET ve BÖTE alanında yazılmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinin içerik açısından genel eğilimlerinin nelerdir?
- Türkiye’de 2013-2018 yılları arasında ET ve BÖTE alanında yazılmış olan Yüksek Lisans ve Doktora tezlerinin yöntem açısından genel eğilimleri nelerdir?

YÖNTEM

Bu çalışmada, sistematik alanyazın taraması prosedürleri kullanılmıştır. Buna göre, yapılan işlemler Şelik 1’de sunulmuştur. Bu kapsamda, aşağıdaki prosedürler takip edilerek Türkiye’de son beş yılda ET ve BÖTE alanında yazılmış yüksek lisans ve doktora tezleri incelenmiş ve yöntem ve içerik açısından genel eğilimleri ortaya konmuştur.

Dâhil Etme ve Çıkarma Kriterleri

Bu çalışmaya, “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi”, “Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği” ve “Eğitim Teknolojisi” bilim dallarında yazılmış olan yüksek lisans ve doktora tezleri

dâhil edilmiştir. ET disiplinler arası bir niteliğe sahip olduğu için diğer alanlarda ET ile ilgili yapılmış tezler analize dâhil edilmemiştir. Yöntem ve içerik bakımından güncel eğilimlerin tespit edilmesi hedeflendiğinden, sadece son beş yılda (2013 ve 2018 yılları arasında) yazılan tezler analize dâhil edilmiş; daha önce yazılan tezler analizden çıkarılmıştır. Ayrıca, YÖK ulusal tez merkezinde sunulan tezlerden sadece tam metni erişime açık olan tezler analize dâhil edilmiş; tam metin erişimi kısıtlı olan tezler ise analize dahil edilmemiştir. Sonuç olarak, 162 Yüksek Lisans ve 44 Doktora olmak üzere, toplam 206 tez analize dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Prosedürü ve Analizi

Tezlere, Yükseköğretim Kurulu, Yayın ve Dokümantasyon Daire Başkanlığına bağlı olarak çevrimiçi hizmet veren Ulusal Tez Merkezi'nden 2018'in Kasım ve Aralık aylarında erişilmiştir. Bu veri tabanında, "Eğitim Teknolojileri" ve "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi" Anabilim Dallarına bağlı olarak yapılan tezler sorgulanmıştır. Elde edilen tezler dâhil etme ve çıkarma kriterlerine göre ayrıştırılmış ve dâhil edilen tezler yöntem ve içerik açısından incelenmiştir. Şekil 1'de veri toplama prosedürü gösterilmiştir.

Şekil 1. Veri Toplama Prosedürü

Veri analizi; tezlerin sınıflandırılması, bulguların kodlanması ve tablolar ile sunulması şeklinde üç aşamada tamamlanmıştır. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımlarıyla birlikte tablo şeklinde sunulmuştur. Tezlerin yönetsel özelliklerinin analizi için Büyüköztürk vd. (2017) tarafından yayınlanan "Bilimsel Araştırma Yöntemleri" kitabı çerçeve olarak kullanılmıştır. Bir başka ifadeyle, belirlenen araştırma desenleri ve örnekleme yöntemleri bu kitap temel alınarak sınıflandırılmıştır. Tezlerin içerik incelemesi için ise Erdoğan ve Çağiltay'ın (2009) yapmış olduğu çalışma analitik araç olarak kullanılmıştır. Araştırma süreci ve bulguları bir alan uzmanı tarafından incelenmiş ve alınan dönüte göre araştırma sürecinde ve raporlamasında düzenlemeler yapılmıştır. Araştırma prosedürü, araştırmanın tekrar edilebilmesi için açık bir şekilde detaylandırılmış ve raporlanmıştır.

Tablo 1'de analiz edilen tezlerin yıllara göre dağılımı sunulmuştur. En fazla tez 2018 (N=60) yılında yayınlanırken, en az tez ise 2014 (N=23) yılında yayınlanmıştır. İncelenen tezlerin 24 üniversitede yer alan ET ve BÖTE alanındaki lisansüstü programlar bünyesinde yazıldığı görülmektedir.

Tablo 1.

İncelenen Tezlerin Yıllara göre Dağılımı

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Toplam
Yüksek Lisans	26	20	23	16	23	54	162
Doktora	13	3	6	10	6	6	44
F	39	23	29	26	29	60	206
%	18.4	11.2	14.1	12.6	14.1	29.6	100

İncelenen tezlerin üniversitelere göre dağılımı Tablo 2’de sunulmuştur. Bu tabloya göre en fazla tez, sırasıyla Ankara Üniversitesi (N=37), Gazi Üniversitesi (N=24) ve Atatürk Üniversitesi’nde (N=19) yayınlanmıştır.

Tablo 2.

İncelenen Tezlerin Üniversitelere Göre Dağılımı

Üniversite	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Ankara Üniversitesi	37	20	17	17.96
Gazi Üniversitesi	24	18	6	11.65
Atatürk Üniversitesi	19	12	7	9.22
Marmara Üniversitesi	18	16	2	8.74
Bahçeşehir Üniversitesi	18	17	1	8.74
Necmettin Erbakan Üniversitesi	14	14	-	6.80
Sakarya Üniversitesi	13	12	1	6.31
Yıldız Teknik Üniversitesi	9	9	-	4.37
Dokuz Eylül Üniversitesi	7	7	-	3.40
Orta Doğu Teknik Üniversitesi	7	2	5	3.40
Boğaziçi Üniversitesi	5	5	-	2.43
Anadolu Üniversitesi	5	1	4	2.43
Fırat Üniversitesi	4	4	-	1.94
Başkent Üniversitesi	3	3	-	1.46
Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	3	-	1.46
Onsekiz Mart Üniversitesi	3	3	-	1.46
Hacettepe Üniversitesi	3	2	1	1.46
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	2	2	-	.97
Süleyman Demirel Üniversitesi	2	2	-	.97
Avrasya Üniversitesi	1	1	-	.49
İstanbul Üniversitesi	1	1	-	.49
Yaşar Üniversitesi	1	1	-	.49
Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	1	-	.49
Çankaya Üniversitesi	1	1	-	.49
Selçuk Üniversitesi	1	1	-	.49
İnönü Üniversitesi	1	1	-	.49
Amasya Üniversitesi	1	1	-	.49
Afyon Kocatepe Üniversitesi	1	1	-	.49
Uludağ Üniversitesi	1	1	-	.49
Toplam	206	162	44	100

BULGULAR

Araştırmanın bulguları; içerik ve yöntem açısından iki bölümde sunulmuştur. Ayrıca, incelenen tezler; araştırma konusu ve araştırma desenlerine ve kullanılan medya ve katılımcılara göre karşılaştırılmıştır. Bu karşılaştırmalar bulguların yöntem eğilimleri bölümünde sunulmuştur.

İçerik Eğilimleri

Tezlerin Araştırma Konuları

BÖTE ve ET alanında hazırlanan tezlerin araştırma konularına göre dağılımı Tablo 3’de sunulmuştur. Tezlerin yoğunlaştığı konular Medya Çalışmaları (%28.64, N=59), Öğrenci Çıktıları (%24.27, N=50), Öğretim Ortamları (%11.65, N=24) ve Durum İncelemesi (%10.68, N=22) olarak belirlenmiştir. Tezlerde en az araştırılan konular ise Kültür (%0.97, N=2), Diğer Alan ve Disiplinler (%0.97, N=2) ve Performans Teknolojisi (%0.49, N=1) olarak tespit edilmiştir. Bu bulgular, tezlerin daha çok mikro düzeyde (ders düzeyinde öğrenme ve öğretim) konulara odaklandığını, makro düzeyde (performans, kültür) konularının ise daha az araştırıldığını göstermektedir.

Tablo 3.*Tezlerin Araştırma Konularına Göre Dağılımı*

Araştırma Konusu	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Medya Çalışması	59	43	16	28.64
Öğrenci Değişkenleri	50	43	7	24.27
Öğretim Ortamları	24	18	6	11.65
Durum İncelemesi	22	18	4	10.68
Eğitici Değişkenleri	15	14	1	7.28
Öğretim Materyali Geliştirme	12	9	3	5.83
Teknoloji Entegrasyonu	7	5	2	3.40
Değerlendirme	6	5	1	2.91
Bir Bütün Olarak Eğitim/Öğretim Teknolojileri	3	1	2	1.46
Eğitsel Süreç Elemanları	3	3	-	1.46
Kültür	2	1	1	.97
Diğer Alan ve Disiplinler	2	1	1	.97
Performans Teknolojisi	1	1	-	.49
Toplam	206	162	44	100

Tezlerde Kullanılan Medya Türleri

İncelenen tezlerde kullanılan medya türleri Tablo 4’de sunulmuştur. Bazı tezlerde birden fazla medya kullanılmıştır. En çok tercih edilen medya araçlarının; Web Tabanlı Öğrenme ortamları (%18.93, N=39), Oyunlaştırma ve Oyun Uygulamaları (%7.28, N=15) ve Programlama Ortamları (%6.31, N=13) olduğu anlaşılmıştır. Tezlerde en az araştırılan medya araçları ise Arttırılmış Gerçeklik (%0.49, N=1), Animasyon (%0.49, N=1) ve Çizgi Film (%0.49, N=1) olmuştur. Bu medyaların sadece yüksek lisans tezlerinde kullanılmış olması da dikkat çekici bir sonuçtur.

Tablo 4.*Kullanılan Medya Türlerine Göre Tezlerin Dağılımı*

Kullanılan Medya	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Web Tabanlı Öğrenme Ortamları	39	26	13	18.93
Oyunlaştırma ve Oyun Uygulamaları	15	11	4	7.28
Programlama Ortamları	13	11	2	6.31
E-öğrenme Materyalleri	12	10	2	5.83
Mobil Öğrenme	11	10	1	5.34
Bilgisayar ve Bilişim Teknolojisi	9	5	4	4.37
Sanal Ortam ve Simülasyon	9	6	3	4.37
Öğrenme Yönetim Sistemi	8	6	2	3.88
Çoklu Ortam Tasarımı	7	4	3	3.40
Sosyal Medya	5	5	-	2.43
Etkileşimli Tahta	3	3	-	1.46
Kitap	2	2	-	.97
Animasyon	1	1	-	.49
Arttırılmış Gerçeklik	1	1	-	.49
Çizgi Film	1	-	1	.49
Diğer	88	77	11	42.72
Toplam	224	178	46	100

Tezlerin %42.72’lik (N=88) bölümünde ise medya kullanılmadığı veya araştırmanın temel odağı olmadığı görülmektedir. Bu sonuçlar, web tabanlı öğrenme ortamlarının halen en güncel medya aracı olduğunu, buna karşılık ise Arttırılmış Gerçeklik, Etkileşimli Tahta ve Mobil Öğrenme gibi medya ortamlarının ise daha az ilgi gördüğünü göstermektedir.

Yöntem Eğilimleri

Kullanılan Araştırma Desenleri

Araştırmaya dâhil edilen tezlerde kullanılan araştırma desenleri Tablo 5’de sunulmuştur. Tezlerde kullanılan araştırma desenleri incelendiğinde; Tarama (%29.13, N=60), Deneysel (%26.70, N=55), Karma (%23.30, N=48) ve Durum Çalışmasının (%6.8, N=14) en sık kullanılan desenler olduğu görülmektedir. Buna karşılık; Kuram Oluşturma Çalışmaları (%0.49, N=1) en az kullanılan desendir.

Tablo 5.

Tezlerin Araştırma Desenlerine Göre Dağılımı

Araştırma Yöntemi	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Tarama Araştırması	60	56	4	29.13
Deneysel Araştırma	55	43	12	26.70
Karma Araştırmalar	48	29	19	23.30
Durum Çalışması	14	12	2	6.80
Tasarım ve Geliştirme Araştırması	9	5	4	4.37
Meta-Analiz	7	7	-	3.40
Nedensel Karşılaştırma Araştırması	3	3	-	1.46
Olgubilim Çalışmaları	3	2	1	1.46
Tek Denekli Araştırma	2	1	1	.97
Eylem Araştırması	2	2	-	.97
İlişkisel Araştırmalar	2	2	-	.97
Kuram Oluşturma Çalışmaları	1	-	1	.49
Toplam	206	162	44	100

Tezlerin Katılımcıları

İncelenen tezlerin katılımcılarına göre dağılımı Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6.

Tezlerin Katılımcılarına Göre Dağılımı

Araştırma Katılımcıları	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Üniversite öğrencileri	71	51	20	34.47
Ortaokul öğrencileri	47	38	9	22.82
Lise öğrencileri	29	24	5	14.08
Öğretmen	26	15	11	12.62
Doküman	12	10	2	5.83
Öğretim Üyeleri/Görevlileri	10	9	1	4.85
Özel Gruplar (Kaynaştırma vb.)	7	5	2	3.40
İlkokul öğrencileri	6	4	2	2.91
Veliler	6	4	2	2.91
Alan Uzmanı	5	4	1	2.43
Okulöncesi öğrencileri	4	3	1	1.94
Yönetici	4	4	-	1.94
Kurs katılımcıları (Şirket çalışanları vb.)	2	2	-	.97
Organizasyonel unsurlar (Teknolojik yapı vb.)	1	1	-	.49
Lisansüstü öğrenciler	1	-	1	.49
Toplam	231	174	57	100

Bazı tezlerde birden fazla katılımcı grubu araştırmaya dahil edilmiştir. Tezlerde kullanılan katılımcılar incelendiğinde en çok Üniversite öğrencileri (%34.47, N=71), bunun ardından Ortaokul öğrencilerinin (%22.87, N=47) katılımcı olarak belirlendiği görülmektedir. İncelenen tezlerde en az Lisansüstü öğrenciler (%0.49, N=1) ve organizasyonel unsurların (%0.49, N=2) tercih edildiği gözlemlenmiştir.

Tezlerin Örneklem Oluşturma Stratejileri

İncelenen tezlerin örneklem oluşturma stratejilerine göre dağılımı Tablo 8’de sunulmuştur. Bu tabloya göre; tezlerde en çok kullanılan örneklem stratejisi Uygun (Kolay) Örneklemeyken (%53.88, N=111), en az tercih edilen ise Ölçüt Örneklem (%0.49, N=1) olmuştur.

Tablo 7.*Tezlerin Örneklem Oluşturma Stratejilerinin Dağılımı*

Strateji	F	Yüksek Lisans	Doktora	%
Uygun (Kolay) Örneklem	111	88	23	53.88
Basit Seçkisiz(Yansız)	46	35	11	22.33
Amaçsal Örneklem	40	32	8	19.42
Tabakalı Örneklem	4	4	-	1.94
Ölçüt Örneklem	4	5	1	1.94
Maksimum Çeşitlilik	1	-	1	.49
Toplam	206	162	44	100

Araştırma Deseni-Araştırma Konusu Karşılaştırması

Tezlerde kullanılan Araştırma deseni ve Araştırma Konusu karşılaştırması Tablo 8’da sunulmuştur.

Tablo 8.*2013-2018 Yıllarındaki Tezlerin Araştırma Yöntemi ve Araştırma Konusuna Göre Dağılımı*

	Deneysel Araştırma	Durum Çalışması	Eylem Araştırması	İlişkisel Araştırmalar	Karma Araştırmalar	Kuram Oluşturma	Meta-Analiz	Nedensel Karşılaştırma	Olgubilim Çalışmaları	Tarama Araştırması	Tasarım ve Geliştirme	Tek Denekli Araştırma	Toplam
Bir Bütün Olarak Eğitim/Öğr. Teknolojileri	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	3
Değerlendirme	1	-	-	-	2	-	2	-	-	1	-	-	6
Diğer Alan ve Disiplinler	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
Durum İncelemesi	-	5	1	1	5	-	2	-	1	7	-	-	22
Eğitici Değişkenleri	1	-	-	-	2	-	-	-	1	11	-	-	15
Eğitsel Süreç Elemanları	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	3
Kültür	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	2
Medya Çalışması	32	5	1	1	17	-	-	-	-	2	-	1	59
Öğrenci Değişkenleri	5	1	-	-	6	-	-	1	-	36	-	1	50
Öğretim Materyali Geliştirme	-	1	-	-	2	-	-	2	-	-	7	-	12
Öğretim Ortamları	12	-	-	-	10	-	-	-	-	1	1	-	24
Performans Teknolojisi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Teknoloji Entegrasyonu	3	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	7
Toplam	55	14	2	2	48	1	7	3	3	60	9	2	206

Bu tabloya göre; en çok kullanılan araştırma deseni olan deneysel desenin medya çalışmalarında daha çok kullanıldığı görülmektedir (N=32). Yine en çok kullanılan desenlerden olan karma yöntemin ise daha çok medyayı (N=17) ve öğretim ortamlarını (N=10) konu edinen tezlerde kullanıldığı

görülmektedir. Bir diğer en çok kullanılan desen olan tarama çalışmaları ise daha çok öğrenci değişkenleri ile ilgili çalışmalarda kullanılmıştır (N=7).

Medya-Katılımcın Karşılaştırması

Medya-Katılımcı karşılaştırması Tablo 9’da sunulmuştur. Tabloya göre; en çok araştırılan medya olan web tabanlı öğrenme çalışmaları, en çok üniversite ve ortaokul öğrencilerinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir (N=41). Buna karşılık, etkileşimli tahta ve animasyon gibi medyaları konu edinen çalışmalarda; üniversite öğrencileri ve öğretim elemanları katılımcı olarak dâhil edilmemiştir.

Tablo 9.

2013-2018 Yıllarındaki Tezlerin Kullanılan Medya ve Hedef Kitleye Göre Dağılımı

	Alan Uzmanı	İlkokul	Ortaokul	Lise	Lisansüstü	Üniversite	Öğretmen	Okulöncesi	Öğretim Elemanları	Veliler	Kurs (Şirket vb.)	Yönetici	Toplam
Animasyon	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Artırılmış Gerçeklik	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Bilgisayar ve Bilişim Teknolojisi	-	1	3	2	-	1	4	-	-	1	2	1	15
Çizgi Film	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Çoklu Ortam Tasarımı	-	-	3	1	-	2	-	-	1	-	-	-	7
E-öğrenme Materyalleri	-	1	3	4	-	2	-	-	2	-	-	-	12
Etkileşimli Tahta	-	-	-	2	-	-	1	-	-	-	-	-	3
Kitap	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	2
Mobil Öğrenme	-	-	3	1	-	4	-	-	-	-	3	-	11
Oyunlaştırma ve Oyun Uygulamaları	-	2	3	3	-	4	-	1	1	-	-	-	14
Öğrenme Yönetim Sistemi	1	-	-	-	1	5	1	-	2	1	1	-	12
Programlama Ortamları	-	1	5	-	-	6	-	1	-	-	-	-	13
Sanal Ortam ve Simülasyon	-	1	1	1	-	5	1	-	-	-	-	-	9
Sosyal Medya	-	-	1	1	-	3	-	-	-	-	-	-	5
Web Tabanlı Öğrenme Ortamları	3	-	10	2	-	22	2	-	1	-	1	-	41
Toplam	4	7	33	17	1	54	10	4	7	2	7	1	147

TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu çalışmada Türkiye’de son beş yılda BÖTE ve ET alanında yazılan tezlerin içerik ve yöntem açısından eğilimlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla, mevcut çalışma ilgili alanlarda son beş yılda yazılan yüksek lisans ve doktora tezlerinin içerik ve yöntemsel açıdan bir görüntüsünü sunmuştur.

Araştırma sonuçlarına göre; incelenen tezlerin araştırma konuları açısından medya çalışmalarının en çok çalışılan araştırma konusu olduğu belirlenmiştir. Öğrenci değişkenleri, öğretim ortamları ve durum incelemesi de daha sık araştırılan konulardır. Erdoğan ve Çağiltay (2009), yapmış oldukları çalışmada daha çok medya çalışması ve medya karşılaştırması konularının tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Daha sonra yapılan bir çalışmada, eğitim teknolojileri alanında yapılan çalışmalarda

konu olarak eğitim ortamları ve teknolojinin daha çok tercih edildiği ifade edilmiştir (Göktaş, Küçük, Aydemir, Telli, Arpacık, Yıldırım ve Reisoglu, 2012). Medya araştırmalarının popülerliği geçmişte yapılan araştırmalar tarafından da ortaya konulmuştur (Küçük, Yılmaz, Aydemir, Baydaş ve Göktaş, 2013; Şimşek vd., 2008). Bu sonuçlara göre; medya araştırmaları lisansüstü tezlerde halen popülerliğini devam ettirmektedir. Bunun başlıca nedeni, medya araçlarında sıklıkla yaşanan güncel gelişmeler, çeşitli yeni medya araçlarının popülerleşmesi ve bu gelişmelerle birlikte bu araçların eğitime entegrasyonu kaygısı olabilir. Ayrıca, öğrenci çıktıları ve öğretim ortamları konularının son yıllarda daha çok tercih edildiği ve bu değişkenleri içeren araştırmaların artış eğiliminde olduğu görülmektedir.

Araştırmanın bir diğer sonucu da, incelenen tezlerin araştırma yöntemlerine yöneliktir. Araştırmanın bulgularına göre; tarama çalışması en çok kullanılan araştırma desenidir. Bunu, deneysel, karma ve durum çalışmaları takip etmektedir. Benzer şekilde, Erdoğan ve Çağiltay (2009), deneysel, tarama ve durum çalışmaları yöntemlerinin sık tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Bir başka çalışmada, Şimşek ve arkadaşları (2008) da hem nicel hem de nitel yöntemin beraber tercih edilmeye başladığını ve tarama çalışmalarının daha çok kullanıldığını ifade etmişlerdir. Buna göre, son beş yılda deneysel ve tarama desenlerinin kullanımının yaygınlığı devam ederken; karma desen kullanımında artış eğilimi gözlemlenmiştir. Daha güncel bir çalışmada, Alkan da (2013), doktora tezlerinde karma desenin daha çok tercih edildiğini ifade etmiştir. Bu çalışmanın yöntemle ilgili bulgularına göre, nicel yöntemler, nitel yöntemlere göre daha çok tercih edilmektedir. Şimşek ve arkadaşları da (2008) nicel yöntemlerin daha çok tercih edilirken, nitel yöntemlerin ise daha az tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Bu durum, genel olarak nicel yöntemlerin de kullanım eğiliminde bir değişim olmadığını göstermektedir. Ayrıca, tezlerde uygun (kolay) örnekleme stratejisi daha çok kullanılırken; tabakalı amaçlı, maksimum çeşitlilik ve ölçüt örnekleme stratejileri en az tercih edilen stratejiler olmuştur.. Bu sonuca ulaşılmasında uygun örnekleme yönteminin daha çok nicel çalışmalarda kullanılırken, maksimum örnekleme yönteminin nitel çalışmalarda kullanılması etkili olmuştur. Önceki çalışmalar da benzer şekilde; Türkiye’de tezlerde örnekleme oluşturmak için en çok tercih edilen stratejinin uygun veya kolay örnekleme olduğunu göstermiştir (Erdoğan ve Çağiltay, 2009; Şimşek vd., 2008; Göktaş vd., 2012; Küçük vd., 2013).

Bu çalışmanın bulgularına göre; tezlerin katılımcılarını en çok üniversite öğrencileri; ardından da ortaokul öğrencileri oluşturmaktadır. Şimşek ve arkadaşları da (2008) Türkiye’de yapılan çalışmalarda üniversite öğrencileri hedef kitle olarak daha çok tercih edildiğini belirtmişlerdir. Benzer çalışmalarda, Küçük ve arkadaşları (2013) ve Alkan (2013), Eğitim Teknolojisi alanında yapılan çalışmalarda Öğretmen Adayları ve Lisans öğrencilerinin hedef kitle olarak daha çok tercih edildiğini ifade etmişlerdir. Buna göre; son beş yılda üniversite öğrencileriyle yapılan çalışmalar popülerliğini korumaktadır. Tezlerde uygun örnekleme stratejisinin daha çok kullanıldığı düşünüldüğünde, bu durumun nedeninin, araştırma problemlerinin gereksiniminin yanı sıra, üniversite öğrencilerinin araştırmacılar için kolay ulaşılabilir bir evren olması da gösterilebilir.

Medya, en çok çalışılan konulardan biridir ve bu çalışmalarda daha çok deneysel yöntem kullanmıştır. Bunun yanında, öğrenci değişkenlerinin de çok ilgi gördüğü gözlemlenmiştir. Bu çalışmalar, daha çok karma ve tarama desenleri kullanmışlardır. Ayrıca, artırılmış gerçeklik, etkileşimli tahta ve mobil öğrenme çalışmalarının çok sınırlı olduğu görülmektedir. Bu çalışmaların sınırlı sayıda olmasının sebebi güncel ve gelişmekte olan alanlar olması olabilir. Ayrıca bu alanlarda yapılabilecek çalışmaların hazırlanması ve uygulanması aşamalarındaki yaşanacak zorluklar ve maliyet tercih edilmelerini güçleştirmiş olabilir. Son olarak, olgubilim gibi nitel desenli çalışmaların ve tasarım tabanlı araştırma gibi problem merkezli desenlerin daha az kullanıldığı göze çarpmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışmanın bulguları son beş yılda yazılan tezlerin içerik ve yöntemsel eğilimlerini gösterirken, ilgili alanyazında ihmal edilen araştırma konularını ve yöntemlerini de ortaya koymuştur.

İncelenen tezlerin konuları değerlendirildiğinde, performans, kültür ve organizasyonel unsurlar gibi makro düzeyde yapılan tezlerin azlığı, bu konularda ulusal alanyazında boşluk olduğunu göstermektedir. Ayrıca, tasarım tabanlı çalışmaların çok az olması nedeniyle, bu tür çalışmaların sayısının artırılması güncel eğitim problemlerinin çözümü açısından gereklidir. Ayrıca, ilkökul ve okulöncesi öğrencileri gibi farklı evrenlerden katılımcılarla yapılan çalışmalara da ihtiyaç vardır. İncelenen çalışmalarda uygun örnekleme yönteminin daha çok tercih edilmesi nedeniyle, çalışmaların geçerliğinin artırılması açısından, evreni temsil etme potansiyeli oluşturacak örnekleme stratejilerinin kullanımı önerilmektedir. Son olarak, Tablo 8 ve Tablo 9, ilgili alanda ulusal alanyazında ihtiyaç duyulan çalışmaları araştırma yöntemi-konu ve medya-hedef kitle kıyaslamasıyla göstermiştir.

KAYNAKLAR

- Alkan, A. (2013). *Türkiye’de bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi anabilim dalında yapılan doktora tezlerinin incelenmesi*. VI. Ulusal Lisansüstü Eğitim Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 184-188. Sakarya: Sakarya Üniversitesi Yayınları, No: 95.
- Aslan, Ö. (2006). Öğrenmenin yeni yolu: E-öğrenme. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(2), 121-131.
- Atıcı, B. & Yıldırım, S. (2010). *Web 2.0 uygulamalarının E-öğrenmeye etkisi*. XII. Akademik Bilişim Konferansı’nda sunulan bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla. https://ab.org.tr/ab10/kitap/atici_yildirim_AB10.pdf adresinden erişilmiştir.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2017). *Eğitimde bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Caffarella, E. P. (1999). *The major themes and trends in doctoral dissertation research in educational technology from 1977 through 1998*. Stanford, CA: ERIC Clearinghouse in Information Resources (ED 436178).
- Çakır, H., Çebi, A. & Özcan, S. (2013). BÖTE nedir? Nasıl tanımlanır? Okul müzesiyle başlayan serüvenden insan performans teknolojilerine uzanan yolculuk. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 3(2), 102-111.
- Çavas, B., Çavas, P. H. & Can, B. T. (2004). Eğitimde sanal gerçeklik. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(4), 110-116.
- Çetinkaya, H. H., & Akçay. M. (2013). *Eğitim ortamlarında artırılmış gerçeklik uygulamaları*. XV. Akademik Bilişim Konferansı’nda sunulan bildiri, Akdeniz Üniversitesi, Antalya. https://ab.org.tr/ab13/kitap/cetinkaya_akcay_AB13.pdf adresinden erişilmiştir.
- Duran, N., Önal, A. & Kurtuluş, C. (2006). *E-öğrenme ve kurumsal eğitimde yeni yaklaşım öğrenim yönetim sistemleri*. XV. Akademik Bilişim Konferansı’nda sunulan bildiri, Pamukkale Üniversitesi, Denizli. <https://ab.org.tr/ab06/bildiri/165.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Erdoğan, F. U., & Çağiltay, K. (2009). *Türkiye’de eğitim teknolojileri alanında yapılan master ve doktora tezlerinde genel eğilimler*. XI. Akademik Bilişim Konferansı’nda sunulan bildiri, Harran Üniversitesi, Şanlıurfa. https://ab.org.tr/ab09/kitap/erdogmus_cagiltay_AB09.pdf adresinden erişilmiştir.
- Göktaş, Y., Küçük, S., Aydemir, M., Telli, E., Arpacık, Ö., Yıldırım, G. & Reisoğlu, İ. (2012). Türkiye’de eğitim teknolojileri araştırmalarındaki eğilimler: 2000-2009 dönemi makalelerinin içerik analizi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 12(1), 177-199.
- Gülseçen, S., Gürsul, F., Bayrakdar, B., Çilengir, S. & Canım, S. (2010). *Yeni nesil mobil öğrenme aracı: Podcast*. XII. Akademik Bilişim Konferansı’nda sunulan bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla. https://ab.org.tr/ab10/kitap/gulsecen_gursul_AB10.pdf adresinden erişilmiştir.
- Januszewski, A. & Molenda, M. (2013). *Educational technology: A definition with commentary*. New York: Routledge.

- Karadağ, E. (2009). Eğitim bilimleri alanında yapılmış doktora tezlerinin tematik açıdan incelemesi. *Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 10(3), 75-87.
- Karademirci, A. H. (2010). *Öğretim teknolojileri: Tanımı ve tarihsel gelişimine yeniden Bakmak*. XII. Akademik Bilişim Konferansı'nda sunulan bildiri, Muğla Üniversitesi, Muğla. <https://ab.org.tr/ab10/bildiri/190.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Küçük, S., Yılmaz, R. M., Aydemir, M., Baydaş, Ö. & Göktaş, Y. (2013). Öğretim teknolojileri araştırmalarındaki yöntemsel eğilimler. K. Çağiltay ve Y. Göktaş (Eds.). *Öğretim teknolojilerinin temelleri: Teoriler, araştırmalar, eğilimler* (s. 261- 277). Ankara: Pegem Akademi.
- Şimşek, A., Özdamar, N., Becit, G., Kılıçer, K., Akbulut, Y. & Yıldırım, Y. (2008). Türkiye'deki eğitim teknolojisi araştırmalarında güncel eğilimler. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19, 439-458.
- Tosuntaş Ş.B., Emirtekin E., & Süral İ., (2019). Eğitim ve öğretim teknolojileri konusunda yapılan tezlerin incelenmesi (2013-2018). *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 9(2), 277-286. <https://doi.org/10.5961/jhes.2019.330>

Research Trends in Master's and Doctoral Theses in the Fields of "Computer Education and Instructional Technology" and "Educational Technology": A Snapshot of 2013-2018 Period

Extended Abstract:

Educational Technology is a relatively new field with an interdisciplinary nature. It is also a continuously evolving field and consequently, the concepts within it keep evolving (Januszewski & Molenda, 2013). In Turkey, it is integrated with Computer Education and called Computer Education and Instructional Technology. Besides, the departments called Educational Technology are also active. Literature review studies have a significance to monitor and take a snapshot of the changes and development in a field. They are also crucial to have an understanding of the historical developments in a field (Şimşek et al., 2008). For this reason, the current study aims to investigate the thesis and dissertations in the field of educational technology in Turkey in terms of content and methodology. It is considered that the study would contribute to the relevant literature by revealing the hot topics, trending research designs, and research gaps in the field. Specifically, the study sought to answer the following research questions:

- What are the trending topics in the thesis and dissertations conducted in the field of educational technology in Turkey during 2013 and 2018?
- What are the trending methods in the thesis and dissertations conducted in the field of educational technology in Turkey during 2013 and 2018?

Educational technology, as a scientific field, has a history from radio and television to the mainstream usage of internet technology. Several studies including international (Caffarella, 1992) and national ones (Erdoğan & Çağiltay, 2009; Göktaş et al., 2012; Şimşek et al., 2008) aimed to take a snapshot of the field. According to the review by Caffarella (1992), the earliest studies focused more on films, videos, multimedia, and hypermedia. The research reviewed the studies in Turkey revealed that they continued to focus more on media studies and they mostly used quantitative methods such as survey and experimental methods.

The present study used a systematic literature review method to reveal the research and methodological trends in thesis and dissertations in the field of educational technology in Turkey during 2013 and 2018. For this purpose, the search was conducted on the national theses database of the Higher Education Council of Turkey. The theses and dissertations published in the fields of "educational technology" and "computer education and instructional technology" were included in the study. The theses and dissertations regarding educational technology published within other fields were excluded from the study. As a result, a total of 206 thesis and dissertations were included in the study.

The findings of the study firstly indicated that media is the most studied research topic in the reviewed theses followed by learner variables and learning environments. Performance technology was the least studied research problem, followed by topics related to other disciplines and cultures. Web-based learning environments were the mostly studies media in these studies followed by gamification and game applications and programming environments. In terms of the research designs, survey research design was the most used research design followed by experimental and mixed-method studies. As for the populations, university students were the mostly included population

followed by elementary and high school students and teachers. Graduate students were the population included least in the studies followed by organizational variables and training participants. Convenience sampling was the most used sampling strategy followed by simple random sampling and purposeful sampling. Maximum variation sampling was the strategy used least followed by typical sampling and criterion sampling. The comparison between research design and research problem showed that the mixed-method research design was mostly used in media studies. The survey was most used in the studies about learner variables. The comparison between media studies and population showed that the studies on web-based learning were mostly conducted with the participation of university students. On the contrary, the studies on e-learning materials, interactive whiteboards, and animation were mostly conducted with other participants than university students and instructors. The studies dealing with information technologies were mostly conducted with primary, elementary, and high school students as well as their teachers.

The findings of the current study firstly demonstrated that media as a research interest still keeps its popularity in theses and dissertations in conjunction with the previous similar literature review studies. The reason behind this popularity is likely the rapid development and availability of the various media and concerns to integrate these media into education. In addition, the theses and dissertations on learner outcomes and variables are in an ascending trend. In terms of methodologies, experimental, survey and mixed-methods studies have an ascending trend. As different from the previous study by Erdoğan and Çağiltay (2009) and consistent with Alkan (2013), this study revealed that the use of mixed-method research design is on an ascending trend while survey and experimental designs still keep their popularity. These findings also indicated that quantitative methods are still the most popular ones. Finally, the study revealed that the convenience sampling strategy is a mostly used strategy for the selection of the participants. Among the populations, university students were the most targeted population as consistent with the previous literature review studies on theses. These findings imply that convenience sampling strategy continues being the most popular strategy and university students are still the most targeted population.

Key Words: *Computer education and instructional technology, Educational technology, Research trends, Theses*